

EDUSKUNNAN VASTAUS 288/2002 vp

Hallituksen esitys laiksi sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 54/2002 vp).

Valiokuntakäsittely

Perustuslakivaliokunta on antanut asiasta mietinnön (PeVM 14/2002 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tarkoitus

Tällä lailla annetaan tarkempia säännöksiä perustuslaissa turvatus sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä.

Tätä lakia sovellettaessa ei viestintään saa puuttua enempää kuin on välttämätöntä ottaen huomioon sananvapauden merkitys kansanvaltaisessa oikeusvaltiossa.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *yleisöllä* vapaasti valikoituvaa viestin vastaanottajien joukkoa;
- 2) *verkkoviestillä* radioaaltojen, sähköisen viestintäverkon tai muun vastaavan teknisen järjestelyn avulla yleisön saataville toimitettua tietoa, mielipidettä tai muuta viestiä;
- 3) *ohjelmalla* pääasiassa äänenä tai liikkuvina kuvina ilmaistujen verkkoviestien muodostamaa yhtenäistä kokonaisuutta;

4) *julkaisulla* yleisön saataville toimitettua painotuotetta, tietolevyä taikka muuta monistamalla valmistettua teksti-, ääni- tai kuvataallennetta;

5) *aikakautisella julkaisulla* julkaisua, jota on tarkoitus julkaista säännöllisesti vähintään neljä kertaa vuodessa;

6) *verkkojulkaisulla* julkaisijan tuottamasta tai käsittelemästä aineistosta aikakautisen julkaisun tapaan yhtenäiseksi laadittua verkkoviestien kokonaisuutta, jota on tarkoitus julkaista säännöllisesti;

7) *julkaisutoiminnalla* julkaisujen ja muiden verkkoviestien kuin ohjelmien toimittamista yleisön saataville; ja

8) *ohjelmatoiminnalla* ohjelmien toimittamista yleisön vastaanotettavaksi.

Tätä lakia sovellettaessa aikakautisen julkaisun ja verkkojulkaisun osina pidetään niiden otikkajulisteita ja liitteitä.

3 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan Suomessa harjoitettavaan julkaisu- ja ohjelmatoimintaan.

Yksityisen henkilön pitäessä yllä sähköisen viestintäverkon kotisivua häneen sovelletaan vain 12, 14, 16, 18, 19, 22 ja 24 §:ää.

Toimintaan, jossa huolehditaan pelkästään julkaisun tai verkkoviestin teknisestä valmistamisesta, lähettämisestä, välittämisestä tai jakelusta, sovelletaan vain 17—20 ja 22 §:ää.

Tekijänoikeudesta ja oikeudesta harjoittaa televisio- ja radiotoimintaa sekä teletointaa samoin kuin kuvaohjelmien tarkastamisesta säädetään erikseen. Tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamisesta on lisäksi voimassa, mitä siitä erikseen säädetään.

2 luku

Julkaisijan ja ohjelmatoiminnan harjoittajan velvollisuudet

4 §

Vastaava toimittaja

Julkaisijan tulee määrätä aikakautiselle julkaisulle ja verkkojulkaisulle vastaava toimittaja. Ohjelmatoiminnan harjoittajan tulee määrätä ohjelmaa varten vastaava toimittaja. Aikakautista julkaisua, verkkojulkaisua tai ohjelmaa varten voidaan määrätä myös useita vastaavia toimittajia.

Vastaavan toimittajan tulee olla viisitoista vuotta täyttänyt henkilö, joka ei ole konkurssissa ja jonka toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu.

Vastaavan toimittajan tehtävänä on johtaa ja valvoa toimitustyötä, päättää aikakautisen julkaisun, verkkojulkaisun tai ohjelman sisällöstä sekä huolehtia hänelle tässä laissa säädettyistä muista tehtävistä.

5 §

Ilmoitusvelvollisuus

Julkaisijan on huolehdittava siitä, että julkaisussa, aikakautisessa julkaisussa ja verkkojulkaisussa on tieto julkaisijasta. Julkaisijan ja vastaavan toimittajan on huolehdittava siitä, että aikakautisessa julkaisussa ja verkkojulkaisussa on tieto myös vastaavasta toimittajasta. Julkaisussa ja aikakautisessa julkaisussa tulee olla tieto myös sen valmistamisvuodesta.

Ohjelmatoiminnan harjoittajan ja vastaavan toimittajan on huolehdittava siitä, että ohjelmatoinnassa tiedotetaan ohjelmatoiminnan harjoittajasta ja vastaavasta toimittajasta.

Jos aikakautista julkaisua, verkkojulkaisua tai ohjelmaa varten on määrätty useita vastaavia toimittajia, tulee kyseisessä julkaisussa tai ohjelmatoiminnassa ilmoittaa, mistä julkaisun tai ohjelman osasta kukin heistä vastaa.

Jokaisella on oikeus saada tieto vastaavasta toimittajasta.

6 §

Ohjelman ja verkkojulkaisun tallentaminen

Julkaisijan ja ohjelmatoiminnan harjoittajan on huolehdittava siitä, että jokainen ohjelma ja verkkojulkaisu tallennetaan, jollei ohjelman teknisen toteutuksen perusteella ole selvää, ettei sen lähettämisessä voida syyllistyä viestin sisältöön perustuvaan rikokseen. Tallennetta on säilytettävä vähintään 21 päivää ohjelman lähettämistä tai verkkojulkaisun toimittamisesta yleisön saataville.

Velvollisuus tallenteen säilyttämiseen jatkuu 1 momentissa säädetyn määräajan päätyttyäkin, jos ohjelman tai verkkojulkaisun sisältöön perustuva asia on esitutkinnassa, syyteharkinnassa tai oikeudenkäynnin kohteena. Tallenteen saatällöin hävittää vasta, kun on käynyt selville, ettei asiassa nosteta syytettä, tai kun ohjelman tai verkkojulkaisun sisältöön perustuva vaatimus on lainvoimaisesti ratkaistu. Syyttäjän tai asiaa viimeksi käsitelleen tuomioistuimen on ilmoitettava tallenteen säilyttämisvelvollisuuden päättymisestä julkaisijalle tai ohjelmatoiminnan harjoittajalle.

7 §

Viranomaisen tiedotukset

Julkaisija ja ohjelmatoiminnan harjoittaja ovat velvollisia korvauksetta julkaisemaan aikakautisessa julkaisussa, verkkojulkaisussa tai ohjelmassa viranomaisen tiedotuksia, jos se on tarpeen ihmisten hengen tai terveyden taikka merkittävien ympäristö- tai omaisuusarvojen suojaamiseksi tai muusta näihin rinnastettavasta tärkeästä syystä.

3 luku

Vastine ja oikaisu

8 §

Vastineoikeus

Yksityisellä henkilöllä, jolla on perusteltu syy katsoa aikakautisessa julkaisussa, verkkojulkaisussa tai niihin rinnastettavassa, toistuvasti lähetettävässä ohjelmassa esitetyn viestin loukkaavan itseään, on oikeus saada vastine julkaistuksi samassa julkaisussa tai ohjelmassa.

9 §

Oikaisuoikeus

Yksityisellä henkilöllä, yhteisöllä ja säätiöllä sekä viranomaisella on oikeus saada aikakautisessa julkaisussa, verkkojulkaisussa tai ohjelmassa esitetty itseään tai toimintaansa koskeva virheellinen tieto oikaistuksi samassa julkaisussa tai asianomaisen ohjelmatoiminnan harjoittajan ohjelmassa, jollei tiedon oikaiseminen virheen vähäisyyden vuoksi ole ilmeisen tarpeetonta.

10 §

Vastineen ja oikaisun julkaisemisvelvollisuus

Vastaavan toimittajan on julkaistava vastine tai oikaisu maksutta ja ilman aiheutonta viivytystä asianmukaisessa laajuudessa ja samankaltaisella tavalla kuin vastine- tai oikaisuvaatimuksen perusteena oleva viesti.

Vastine tai oikaisu ei saa olla sisällöltään lainvastainen eikä loukkaava.

Vastaavan toimittajan on tarvittaessa avustettava vastineen teknisessä toteuttamisessa.

11 §

Vastine- ja oikaisuvaatimus

Vastine- tai oikaisuvaatimus on esitettävä vastaavalle toimittajalle 14 päivän kuluessa vaatimuksen perusteena olevan viestin julkaisemi-

sesta. Vaatimus on esitettävä kirjallisesti tai sähköisesti siten, että vaatimuksen sisältöä ei voida yksipuolisesti muuttaa ja että se säilyy osapuolten saatavilla.

Jollei vastine- tai oikaisuvaatimusta hyväksytä, vaatimuksen hylkäämisestä ja sen perusteista on ilmoitettava vaatimuksen esittäjälle seitsemän päivän kuluessa vaatimuksen vastaanottamisesta. Vaadittaessa hylkäämisen perusteet on ilmoitettava kirjallisesti. Vaatimuksen esittäjällä on oikeus saattaa kysymys vastine- tai oikaisuoikeuden edellytysten täyttymisestä kotipaikansa tai Helsingin käräjäoikeuden käsiteltäväksi viimeistään 30 päivän kuluessa siitä, kun hän on saanut kirjallisesti tiedon vaatimuksensa hylkäämisen perusteista.

Määrätessään vastaavan toimittajan täyttämään tälle 10 §:ssä säädettyt velvollisuudet tuomioistuin voi asettaa velvoitteen tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakon asettamista koskevaan tuomioistuimen päätökseen saa hakea erikseen muutosta valittamalla.

4 luku

Vastuu julkaistun viestin sisällöstä

12 §

Rikoksen tekijän ja osallisen vastuu

Yleisön saataville toimitetun viestin sisältöön perustuvasta rikoksesta vastaa se, jota rikoslain (39/1889) mukaan on pidettävä rikoksen tekijänä tai siihen osallisena.

13 §

Päätoimittajarikkomus

Jos vastaava toimittaja tahallaan tai huolimattomuudesta olennaisesti laiminlyö toimitustyön johtamis- ja valvontavelvollisuutensa siten, että laiminlyönti on omiaan myötävaikuttamaan yleisön saataville toimitetun viestin sisältöön perustuvan rikoksen toteutumiseen, hänet on tuomittava, jos tällainen rikos tehdään eikä hän-

tä ole pidettävä rikoksen tekijänä tai siihen osallisena, *päätoimittajarikkomuksesta* sakkoon.

14 §

Vahingonkorvausvastuu

Yleisön saataville toimitetun viestin sisällöstä aiheutuneen vahingon korvaamisesta on voimassa, mitä vahingonkorvauslaissa (412/1974) säädetään.

Julkaisija ja ohjelmatoiminnan harjoittaja ovat toiminnassaan aiheutetun, 1 momentissa tarkoitetun vahingon korvaamisesta vahingonkorvauslain 3 luvun mukaisessa vastuussa myös silloin, kun vahinko on muun kuin vahingonkorvauslain 3 luvun 1 §:ssä tarkoitetun henkilön aiheuttama.

15 §

Oikeus tutustua tallenteen sisältöön

Jokaisella on oikeus maksutta tutustua 6 §:ssä tarkoitettuun tallenteeseen, jos hänellä on perusteltu syy katsoa joutuneensa ohjelman tai verkkojulkaisun sisältöön perustuvan rikoksen kohteeksi tai kärsineensä vahinkoa ohjelman lähettämisestä tai verkkojulkaisun toimittamisesta yleisön saataville. Sama oikeus on sillä, joka tahtoo käyttää vastine- tai oikaisuoikeuttaan. Julkaisijan ja ohjelmatoiminnan harjoittajan tulee ilman aiheetonta viivytystä varata myös ohjelman tai verkkojulkaisun sisältöön perustuvan rikoksen esitutkintaa toimittavalle tai syyteharjontaa suorittavalle virkamiehelle mahdollisuus tutustua tällaiseen tallenteeseen.

16 §

Lähdesuoja ja oikeus anonyymiin ilmaisuun

Yleisön saataville toimitetun viestin laatijalla sekä julkaisijalla ja ohjelmatoiminnan harjoittajalla on oikeus olla ilmaisematta, kuka on antanut viestin sisältämät tiedot. Julkaisijalla ja ohjelmatoiminnan harjoittajalla on lisäksi oikeus olla ilmaisematta viestin laatijan henkilöllisyyttä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu oikeus on myös sillä, joka on saanut mainituista seikoista tiedon ollessaan viestin laatijan taikka julkaisijan tai ohjelmatoiminnan harjoittajan palveluksessa.

Velvollisuudesta ilmaista 1 momentissa tarkoitettu tieto esitutkinnassa tai oikeudenkäynnissä säädetään erikseen.

5 luku

Pakkokeinot

17 §

Verkkoviestin tunnistamistietojen luovuttaminen

Tuomioistuimien voi pakkokeinolain (450/1987) 1 luvun 6 §:n 1 kohdassa tarkoitettua pidättämiseen oikeutettua virkamiehen, virallisen syyttäjän tai asianomistajan vaatimuksesta määrätä lähettimen, palvelimen tai muun sellaisen laitteen ylläpitäjän luovuttamaan verkkoviestin lähettäjän selvittämisessä tarpeelliset tunnistamistiedot vaatimuksen esittäjälle, jos on todennäköisiä syitä epäillä viestin olevan sisällöltään sellainen, että sen toimittaminen yleisön saataville on säädetty rangaistavaksi. Asianomistajalle tunnistamistiedot saa kuitenkin määrätä luovutettaviksi vasta, kun hän saa itse nostaa syytteen rikoksesta. Vaatimus on esitettävä laitteen ylläpitäjän kotipaikan tai Helsingin käräjäoikeudelle kolmen kuukauden kuluessa vaatimuksen perusteena olevan viestin julkaisemisesta. Tuomioistuimien voi asettaa luovuttamisveloitteen tehosteeksi uhkasakon.

Tunnistamistietojen luovuttamista koskevaan päätökseen saa hakea erikseen muutosta valittamalla. Päätöstä, jolla luovuttamisvelvollisuus on määrätty, ei saa panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman, ellei valitusta käsittelevä tuomioistuin toisin määrää.

Tunnistamistiedot saa vieraan valtion viranomaisen pyynnöstä määrätä luovutettaviksi, jos pyynnön perusteena olevan viestin toimittamista yleisön saataville olisi Suomessa vastaavissa olosuhteissa pidettävä rikoksena tai jos luovutta-

minen perustuu Suomea sitovaan valtiosopimukseen tai muuhun kansainväliseen velvoitteeseen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua laitteen ylläpitäjällä on oikeus saada valtion varoista korvaus tässä pykälässä tarkoitettujen tunnistamistietojen luovuttamisesta aiheutuneista kohtuullisista välittömistä kustannuksista. Korvauksen maksamisesta päättää tutkinnan suorittaneen kihlakunnan poliisilaitoksen päällikkö tai poliisin valtakunnallisen yksikön päällikkö. Päätökseen haetaan valittamalla muutosta hallinto-oikeudelta noudattaen, mitä hallintolainkäyttölaisissa (586/1996) säädetään. Asianomistaja vastaa kuitenkin kustannuksista silloin, kun tiedot tuomioistuimen määräyksen mukaisesti luovutetaan hänelle.

18 §

Verkkoviestin jakelun keskeyttämismääräys

Tuomioistuimien voi virallisen syyttäjän, tutkinnanjohtajan tai asianomistajan hakemuksesta määrätä julkaisijan tai ohjelmatoiminnan harjoittajan taikka lähettimen, palvelimen tai muun sellaisen laitteen ylläpitäjän keskeyttämään julkaistun verkkoviestin jakelun, jos viestin sisällön perusteella on ilmeistä, että sen pitäminen yleisön saatavilla on säädetty rangaistavaksi. Tuomioistuimen on käsiteltävä hakemus kiireellisenä. Ennen määräyksen antamista tuomioistuimen on varattava sille, jolle määräystä on haettu annettavaksi, ja verkkoviestin lähettäjälle tilaisuus tulla kuulluksi, jollei asian kiireellisyys välttämättä muuta vaadi.

Tuomioistuimen määräys on annettava tiedoksi myös siinä tarkoitettua verkkoviestin lähettäjälle. Jos lähettäjä on tuntematon, tuomioistuimien voi määrätä lähettimen, palvelimen tai muun sellaisen laitteen ylläpitäjän huolehtimaan tiedoksiannosta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu määräys raukeaa, jollei kolmen kuukauden kuluessa sen antamisesta nosteta syytettä määräyksen kohteena olevan viestin sisältöön perustuvasta rikoksesta, esitetä 22 §:ssä tarkoitettua vaatimusta tai nosteta kannetta viestin sisällöstä aiheutuneen vahingon korvaamisesta. Tuomioistuin voi virallisen

syyttäjän tai asianomistajan edellä tarkoitettuna määräaikana esittämästä vaatimuksesta pidentää tätä määräaikaa enintään kolmella kuukaudella.

Sillä, jolle on annettu määräys keskeyttää verkkoviestin pitäminen yleisön saatavilla, samoin kuin verkkoviestin lähettäjällä on oikeus hakea keskeyttämismääräyksen kumoamista siinä tuomioistuimessa, jossa määräys on annettu. Määräyksen kumoamista koskevan asian käsittelyssä noudatetaan, mitä oikeudenkäymiskaaren 8 luvussa säädetään. Tuomioistuin huolehtii kuitenkin tarpeellisista toimenpiteistä virallisen syyttäjän kuulemiseksi. Kumoamista on haettava 14 päivän kuluessa siitä, kun hakija on saanut tiedon määräyksestä. Verkkoviestiä ei saa saattaa uudelleen yleisön saataville kumoamista koskevan asian käsittelyn ollessa vireillä, ellei asiaa käsittelevä tuomioistuin toisin määrää. Myös virallisella syyttäjällä on oikeus hakea muutosta päätökseen, jolla määräys on kumottu.

Tuomioistuin voi virallisen syyttäjän tai asianomistajan vaatimuksesta antaa 1 momentissa tarkoitettun määräyksen myös käsitellessään julkaistun viestin sisältöön perustuvaa syytettä, vaatimusta 22 §:n mukaisen seuraamuksen määrittämisestä tai kannetta viestin sisällöstä aiheutuneen vahingon korvaamisesta. Tässä tarkoitettuun määräykseen ei saa hakea erikseen muutosta valittamalla.

19 §

Toimivaltainen tuomioistuin

Hakemus verkkoviestin jakelun keskeyttämisestä käsitellään julkaisijan, ohjelmatoiminnan harjoittajan taikka lähettimen, palvelimen tai muun sellaisen laitteen ylläpitäjän kotipaikan käräjäoikeudessa tai Helsingin käräjäoikeudessa. Käräjäoikeus on päätösvaltainen myös, kun siinä on yksin puheenjohtaja.

20 §

Julkaisun takavarikko

Julkaisun kaikki levitykseen tarkoitetut kappaleet voidaan takavarikoida vain, jos on todennäköistä, että julkaisu tuomitaan menetetyksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu pidättämiseen oikeutetun virkamiehen tekemä takavarikokopäätös on saatettava julkaisun sisältöön perustuvassa rikosasiassa toimivaltaisen tuomioistuimen käsiteltäväksi viipymättä ja viimeistään kolmantena päivänä takavarikon suorittamisesta. Tuomioistuin päättää, onko takavarikko edelleen pidettävä voimassa.

Julkaisun takavarikkoon sovelletaan muutoin, mitä pakkokeinolaissa säädetään esineen takavarikosta.

6 luku

Seuraamukset ja syyteoikeus

21 §

Rangaistussäännös

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta rikkoo 4 §:n 1 tai 2 momentin säännöksiä vastaavan toimittajan määräämisestä, 5 §:n säännöksiä ilmoitusvelvollisuudesta tai 6 §:n säännöksiä tallentamisvelvollisuudesta, on tuomittava *joukkoviestintärikkomuksesta* sakkoon.

22 §

Menettämisseuraamus ja verkkoviestin hävittämismääräys

Julkaistun viestin sisältöön perustuvaan rikokseen liittyvää menettämisseuraamusta käsiteltäessä on noudatettava, mitä rikoslain 10 luvussa säädetään. Menettämisseuraamus voidaan määrätä myös, vaikkei viestin sisältöön perustuvan rikoksen tekijää saada selville.

Julkaisun kaikki levitykseen tarkoitetut kappaleet voidaan niiden omistusoikeudesta riippumatta tuomita menetetyksi, jos on tehty kyseisen julkaisun sisältöön perustuva rikos ja jos täl-

lainen seuraamus on tarpeen viestin levittämisen ehkäisemiseksi.

Tuomioistuin voi määrätä sisällöltään lainvastaiseksi todetun verkkoviestin poistettavaksi yleisön saatavilta ja hävitettäväksi. Asian käsittelyssä noudatetaan soveltuvin osin, mitä menettamisvaatimuksen käsittelystä säädetään.

23 §

Kunnian ja yksityiselämän loukkaamista koskevan tuomion julkaiseminen

Jos aikakautisessa julkaisussa, verkkojulkaisussa tai ohjelmassa on tehty rikoslain 24 luvun 8—10 §:ssä tarkoitettu rikos, tuomioistuin voi asianomistajan syyteasian käsittelyn yhteydessä esittämästä vaatimuksesta määrätä tiedon tuomiosta julkaistavaksi asianomaisessa aikakautisessa julkaisussa tai verkkojulkaisussa taikka ohjelmatoiminnan harjoittajan ohjelmassa. Tuomioistuin voi asettaa velvoitteen tehosteeksi uhkasakon.

Tieto tuomiosta julkaistaan maksutta kohtuullisessa laajuudessa, mistä huolehtii vastaava toimittaja.

24 §

Syyteoikeus

Valtakunnansyyttäjä päättää syytteen nostamisesta julkaistun viestin sisältöön perustuvasta virallisen syytteen alaisesta rikoksesta sekä tällaiseen rikokseen liittyvästä päätoimittajarikoksesta. Valtakunnansyyttäjä määrää tällöin myös siitä, kenen on ajettava syytettä.

Asianomistajan syyteoikeudesta on voimassa, mitä oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain (689/1997) 1 luvun 14—17 §:ssä säädetään.

7 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

25 §

Voimaantulosäännös

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan 4 päivänä tammikuuta 1919 annettu painovapauslaki (1/1919) ja 12 päivänä maaliskuuta 1971 annettu radiovastuulaki (219/1971) niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

26 §

Siirtymäsäännökset

Tuomioistuimessa ennen tämän lain voimaantuloa vireille pantu rikosasia sekä vastinetta tai oikaisua koskeva asia voidaan käsitellä ja ratkaista myös siinä tuomioistuimessa, joka tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan on asiassa toimivaltainen.

Ennen tämän lain voimaantuloa syntyneen vahingon korvaamiseen sovelletaan ennen tämän lain voimaantuloa voimassa ollutta lakia. Vastinetta ja oikaisua koskevaan asiaan sovelletaan vastineen tai oikaisun perusteena olevan viestin julkaisemisajankohtana voimassa ollutta lakia.

Tämän lain voimaan tullessa oikeusministeriössä vireillä olevat painovapauslain 42 §:n 1 momentissa tarkoitettut asiat siirtyvät valtakunnansyyttäjän ratkaistaviksi. Näihin asioihin sovelletaan, mitä tämän lain 24 §:ssä säädetään syyteoikeudesta.

Laki

oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 24 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 2 momentti laissa 176/1966 ja 3 momentti laissa 308/1987, seuraavasti:

17 luku

Todistelusta

24 §

Sananvapauden käyttämisestä joukkoviestin-
nässä annetussa laissa (/) tarkoitettu yleisön
saataville toimitetun viestin laatija taikka julkai-
sija tai ohjelmatoiminnan harjoittaja saa kieltäy-
tyä vastaamasta kysymykseen, kuka on antanut
viestin perusteena olevat tiedot, samoin kuin ky-
symykseen, johon ei voi vastata paljastamatta
tietojen antajaa. Sama oikeus on sillä, joka on
saanut tiedon edellä mainituista seikoista olles-

saan asianomaisen viestin laatijan taikka julkai-
sijan tai ohjelmatoiminnan harjoittajan palve-
luksessa.

Edellä 2 momentissa mainittu henkilö saa
kieltäytyä vastaamasta myös kysymykseen,
kuka on laatinut yleisön saataville toimitetun
viestin, samoin kuin kysymykseen, johon ei voi
vastata paljastamatta viestin laatijan henkilölli-
syyttä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä   kuuta
20 .

Laki

esitutkintalain 27 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä huhtikuuta 1987 annetun esitutkintalain (449/1987) 27 §:n 2 momentti seu-
raavasti:

27 §

Oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 23 §:n 1 mo-
mentissa tarkoitettu henkilö, joka saman pykä-
län 3 momentin nojalla voidaan velvoittaa todis-
tamaan salassa pidettävästä asiasta, on oikeutet-
tu todistamaan tästä esitutkinnassa, jos tutkitta-

vana on rikos, josta säädetty ankarin rangaistus
on vähintään kuusi vuotta vankeutta. Oikeuden-
käymiskaaren 17 luvun 24 §:n 2 momentissa tar-
koitettu henkilö, joka saman pykälän 4 momen-
tin nojalla voidaan velvoittaa vastaamaan pykä-
län 2 tai 3 momentissa tarkoitettuun kysymyk-
seen, on velvollinen vastaamaan tällaiseen kysy-

mykseen myös esitutkinnassa, jos tutkittavana on edellä tässä momentissa tarkoitettu rikos. Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

rikoslain 2 luvun 17 §:n kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
Tällä lailla kumotaan 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun rikoslain (39/1889) 2 luvun 17 §.

2 §
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

yleisistä syyttäjistä annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan yleisistä syyttäjistä 11 päivänä maaliskuuta 1997 annetun lain (199/1997) 7 §:n 2 momentti seuraavasti:

7 §
Valtionsyyttäjät

asiamies on päättänyt. Valtionsyyttäjä toimii syyttäjänä asioissa, jotka hovioikeus käsittelee ensimmäisenä oikeusasteena, jollei toisin säädetä tai määrätä.

Valtionsyyttäjien on ensisijaisesti huolehdittava syyttäjentehtävistä yhteiskunnan kannalta merkittävimmissä rikosasioissa. Valtionsyyttäjän tehtävänä on myös ajaa syytettä, jonka nostamisesta oikeuskansleri tai eduskunnan oikeus-

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

valmiuslain 43 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 22 päivänä heinäkuuta 1991 annetun valmiuslain (1080/1991) 43 § seuraavasti:

43 §

Julkaisija ja ohjelmatoiminnan harjoittaja ovat velvollisia korvauksetta julkaisemaan tai lähettämään valtioneuvoston, ministeriön, lääninhallituksen ja kunnanhallituksen sekä sotilas- tai pelastusviranomaisen tämän lain soveltamista tai noudattamista koskevat tiedotukset, jotka tämän lain tarkoituksen saavuttamiseksi on

saatettava nopeasti koko väestön tai tietyn alueen asukkaiden tietoon. Tällainen tiedotus on viivytyksettä sellaisenaan julkaistava asianomaisessa aikakautisessa julkaisussa, verkkojulkaisussa tai ohjelmassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

Laki

puolustustilalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 22 päivänä heinäkuuta 1991 annetun puolustustilalain (1083/1991) 14 §:n 2 momentti ja *muutetaan* 33 ja 34 § seuraavasti:

33 §

Julkaisija ja ohjelmatoiminnan harjoittaja ovat velvollisia korvauksetta julkaisemaan tai lähettämään valtioneuvoston, ministeriön, lääninhallituksen ja kunnanhallituksen sekä sotilasviranomaisen tämän lain soveltamista tai noudattamista koskevat tiedotukset, jotka valtakunnan puolustuksen tai sen turvallisuuden vuoksi on saatettava nopeasti koko väestön tai tietyn alueen asukkaiden tietoon. Tällainen tiedotus on viivytyksettä sellaisenaan julkaistava asianomaisessa aikakautisessa julkaisussa, verkkojulkaisussa tai ohjelmassa.

34 §

Valtion viranomaisten ja joukkotiedotusvälineiden välisen yhteistoiminnan edistämiseksi valtioneuvosto asettaa puolustustilan ajaksi neuvottelukunnan, jossa ovat edustettuina aikakautisia julkaisuja ja verkkojulkaisuja yleisön saataville toimittavat julkaisijat, ohjelmatoiminnan harjoittajat sekä poikkeusolojen aikaisen tilanteen hallitsemisen kannalta keskeiset viranomaiset.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

Helsingissä 17 päivänä helmikuuta 2003